

УДК 373.5.091.26:821.161.2(045)

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/74-2-54>

Катерина РЕЗНІКОВА,

orcid.org/0000-0002-5629-6782

викладачка української мови та літератури

Відокремленого структурного підрозділу «Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж»

Мукачівського державного університету,

аспірантка кафедри дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту

Мукачівського державного університету

(Мукачево, Закарпатська область, Україна) Kat.Reznikova94@gmail.com

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ В БАЗОВІЙ ШКОЛІ

Стаття присвячена розгляду сучасних підходів до оцінювання результатів навчання здобувачів освіти з української літератури в базовій школі, увагу зосереджено на основних різновидах оцінювання, зокрема на: формувальному, поточному, тематичному, семестровому, річному оцінюванні та державній підсумковій атестації. У зв'язку з тим, що протягом останніх років відбулися кардинальні зміни в системі освіти, зокрема перехід від використання традиційних методів оцінювання, для перевірки та підтвердження знань, умінь й навичок учнів, до зосередження уваги на особистості здобувача освіти та формуванні в нього потрібних для майбутнього компетенцій. Автором звернено увагу на те, що оцінювання в школі поступово набуває діагностичної та формувальної функцій для визначення вихідних точок, цілей, інтересів та труднощів учнів у навчанні з метою отримання детального зворотного зв'язку, який допоможе учням усвідомити свої сильні сторони й недоліки, стати активними та умотивованими учасниками освітнього процесу.

Нові запити сучасного суспільства щодо результативності освітніх систем спричинюють рух до формування змісту освіти на компетентнісній основі, що, відповідно, обумовлює потребу розробити технології оцінювання рівня сформованості компетентностей та компетенцій у здобувачів освіти. Проблема оцінювання компетентнісного рівня учня є новою і досить складною для більшості країн та міжнародного співтовариства загалом, оскільки компетентності, і насамперед ключові, є складними багаторівневими утвореннями, тому керуючись розумінням компетентності як набутої характеристики особистості (що охоплює знання, вміння, навички та цінності), яка дозволяє застосовувати останні на практиці, розроблення оцінних засобів рівня набуття зазначеної характеристики відбувається в напрямку використання комплексних вимірників. Зазначено, що світові дослідження щодо оцінювання компетентнісних характеристик відбуваються двома основними напрямками, зосереджуючись на розробленні технологій оцінювання як ключових компетентностей, так і предметних компетенцій.

Ключові слова: *компетентнісний підхід, базова школа, оцінювання навчальних досягнень з української літератури, НУШ, оцінювання поточне, оцінювання тематичне, самооцінювання.*

Kateryna REZNIKOVA,

orcid.org/0000-0002-5629-6782

Lecturer of Ukrainian Language and Literature

Humanities and Pedagogical Vocational College of Mukachevo State University,

Graduate student at the Department of Preschool, Primary Education and Educational Management

Mukachevo State University

(Mukachevo, Transcarpathian region, Ukraine) Kat.Reznikova94@gmail.com

MODERN APPROACHES TO ASSESSMENT OF LEARNING RESULTS OF STUDENTS OF UKRAINIAN LITERATURE IN PRIMARY SCHOOL

The article is devoted to the consideration of modern approaches to the evaluation of the learning outcomes of students of Ukrainian literature in basic school, attention is focused on the main types of evaluation, in particular: formative, current, thematic, semester, annual evaluation and state final certification. Due to the fact that in recent years there have been radical changes in the education system, in particular, the transition from the use of traditional assessment methods to check and confirm the knowledge, abilities and skills of students, to focusing on the personality of the student of education and the formation in him of the necessary for future competencies. The author draws attention to the fact that assessment at school gradually acquires diagnostic and formative functions for determining the starting points, goals, interests and difficulties of students in learning in order to receive detailed feedback that will help students realize their strengths and weaknesses, become active and motivated participants of the educational process.

The new requests of modern society regarding the effectiveness of educational systems cause a movement towards the formation of the content of education on a competency basis, which, accordingly, determines the need to develop technologies for assessing the level of competences and competences of education seekers. The problem of assessing the student's level of competence is new and rather difficult for most countries and the international community in general, since competences, and primarily key ones, are complex multi-level formations, therefore, guided by the understanding of competence as an acquired characteristic of a person (which includes knowledge, skills, skills and values), which allows the latter to be applied in practice, the development of evaluation tools for the level of acquisition of the specified characteristic takes place in the direction of the use of complex measuring devices. It is noted that global research on the assessment of competency characteristics takes place in two main directions, focusing on the development of assessment technologies for both key competencies and subject competencies.

Key words: *competence approach, basic school, evaluation of educational achievements in Ukrainian literature, NUSH, current evaluation, thematic evaluation, self-evaluation.*

Постановка проблеми в загальному вигляді.

Час сучасності вносить зміни у суспільство, зокрема і в освіту. Переорієнтація зробила певний розподіл у діяльності людини: процес і результат діяльності залежать від впливу суб'єкта на цю діяльність. Сьогодні оцінювання, яке виконує структуральну, мотиваційно-стимулюючу, моніторингову та розвивальну функції, стало потужним інструментом підтримки, активізації самостійної пізнавальної діяльності здобувача освіти, демонстрації його власних досягнень.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Проблема змісту освіти, забезпечення її якості та оцінювання в ЗЗСО приділяють увагу вітчизняні й зарубіжні вчені-дидакти, такі як: Н. Бібік, Л. Величко, Г. Іванюк, В. Краєвський, О. Ляшенко, О. Ніколенко, О. Пометун, О. Савченко, Г. Селевко, А. Хуторської та інші.

Питання оновлення підходів до оцінювання на уроках української літератури, зокрема застосування практик формуального оцінювання, порушено у працях А. Фасолі (Фасоля, 2017: 8). Цікаві форми для здійснення само- і взаємооцінювання пропонує В. Уліщенко (Уліщенко, 2017: 137). Учена підкреслює, що «учитель має ознайомити учнів з критеріями, що відповідають певним балам (це можуть бути інформаційні картки)» (Уліщенко, 2017: 138).

Мета дослідження – розкрити й охарактеризувати сучасні підходи та системи оцінювання знань здобувачів освіти з української літератури в базовій школі.

Виклад основного матеріалу. Вивчення української літератури в середній школі можна розглядати як частину мовної освіти. Саме в процесі вивчення літератури формується словниковий запас, розвиваються читацькі компетентності, а під час усного чи письмового аналізу й обговорення текстів – комунікативні навички. Результати контролю навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроках української літератури виявляється в оціню-

ванні знань та здобутих навичок. Поняття «оцінка» (Дем'яненко, 2018: 406) означає характеристику цінності, рівень чи значення будь-яких об'єктів або процесів. У зв'язку із змінами в сучасній освіті та її спрямуванням на модернізацію, в умовах НУШ, поняття «оцінка» змінилося на оцінювання та самооцінювання. Оцінити – означає встановити рівень чи якість чогось. Стосовно навчально-пізнавальної діяльності оцінювання означає: «встановлення ступеня виконання учнями завдань, поставлених перед ними в процесі навчання, рівня їх підготовки і розвитку, якості набутих знань, сформованих навичок і умінь» (Рекомендації щодо проведення оцінювання сформованих характеристик та результатів навчання учнів, 2022). Сучасна система шкільного навчання орієнтована на розвиток особистості учня. Здобувачі освіти більше не «зазубрюють» матеріал, не знаючи, як саме застосувати його на практиці. Ця ідея лежить в основі багатьох освітніх змін, зокрема, в концепції Нової української школи.

Педагоги-практики єдині в думці про те, що: школа має бути простором безпечним і пізнавальним, а школярі не мають боятися оцінок, як вогню: їхнє завдання розвивати й мотивувати учнів. Саме тому в середній школі відбувається переосмислення підходів до оцінювання різних видів навчальної діяльності (Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI століття»), 1994: 13). Заклад освіти може здійснювати оцінювання за власними підходами, а також за правилами, затвердженими рішенням педагогічної ради.

Усе це підтверджує, що оцінювання не може бути випадковим, його потрібно забезпечити. Об'єктивність перевірки і оцінювання забезпечується:

- 1) науково обгрунтованим змістом питань, вимог, завдань;
- 2) неупередженим ставленням учителя до учнів;
- 3) точним дотриманням при оцінюванні встановлених для певного предмета критеріїв.

Критерії – це показники певного рівня знань, навичок, умінь. Вони відбивають зміст вимог до оцінювання знань (Рекомендації щодо проведення оцінювання сформованих характеристик та результатів навчання учнів, 2022). Критерії, правила і процедури оцінювання учнів визначаються на основі положень відповідних наказів МОН України щодо оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти.

У 2023/2024 навчальному році вивчення української літератури здійснюється: у 5–6 класах за модельними навчальними програмами «Українська література. 5–6 класи» (автори: Яценко Т.О., Качак Т.Б. та ін.), «Українська література. 5–6 класи» (автори: Архипова В.П., Січкар С.І., Шило С.Б.), «Українська література. 5–6 класи» (автори Чумарна М.І., Пастушенко Н.М.); «Інтегрований курс літератур (української та зарубіжної). 5–6 класи» (автори Яценко Т.О., Тригуб І.А.), рекомендованими наказом Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795; «Інтегрований мовно-літературний курс (українська мова, українська та зарубіжні літератури). 5–6 класи» (автори Старагіна І.П. та ін.), рекомендована наказом Міністерства освіти і науки України від 29.09.2021 № 1031.

Щодо 7–9 класів то, вони навчаються за навчальною програмою, затвердженою наказом МОН України від 07.06.2017 № 804 «Про оновлені навчальні програми для учнів 5–9 класів загальноосвітніх навчальних закладів» зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698.

Десяті та одинадцяті класи отримують знання з української літератури за навчальними програмами (рівень стандарту та профільний рівень), затвердженими наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407 «Про надання грифу МОН навчальним програмам для учнів 10–11 класів закладів загальної середньої освіти» зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698.

Оцінювання навчальних досягнень учнів 5–6 класів НУШ з української літератури здійснюється відповідно до наказу МОН України від 01.04.2022 № 289 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5–6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти».

Оцінювання навчальних досягнень учнів основної і старшої школи з української літератури здійснюється за 12-бальною шкалою. Оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення

результатів навчальної діяльності учнів, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів: усної (індивідуальне, групове, фронтальне опитування), письмової (самостійна робота, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування, та ін.) (Нова українська школа Концептуальні засади реформування середньої школи, 2024).

Аналіз наукових праць, спостереження за шкільною практикою, бесіди з учителями засвідчують кілька підходів до оцінювання навчальних досягнень учнів у просторі літературної освіти. Коротко схарактеризуємо ці підходи. Когнітивний підхід, або знаннєво-предметний, базується на оцінюванні когнітивного інтелекту, відтворення предметних знань, застосування когнітивних навичок розуміння, аналізу літературних одиниць, явищ, символів. Цей підхід реалізується за допомогою усної відповіді учня, складання опорного конспекту, виконання розбору прозового або ліричного твору тощо. Щодо діяльнісного підходу, то він передбачає оцінювання практичних умінь, навичок здобувачів освіти виконувати дії й розв'язувати соціокультурні проблеми на базі предметних знань. У роботі вчителів-словесників цей підхід часто супроводжується виконанням тестів, написанням літературних диктантів, переказів та аудіювань, у 5–6 класах цим видом роботи є читання мовчки, різного за висловлюванням тексту. Варто зазначити, що освітні результати в новій українській школі визначають у власне навчальних та особистісних категоріях.

Компетентнісна освіта зорієнтована на практичні результати, досвід особистої діяльності, вироблення ставлень, що зумовлює принципові зміни в організації навчання, яке стає спрямованим на розвиток конкретних цінностей і життєво необхідних знань і умінь учнів (Крат Н.). Метою навчання є сформовані компетентності. Вважаємо, що контрольнo-оцінювальна діяльність учителя на засадах компетентнісного підходу передбачає не тільки виявлення обсягу засвоєних знань, умінь і навичок здобувачів освіти, а й сформованості їхніх компетентностей, тобто загальної здатності, що ґрунтується на знаннях, досвіді, цінностях, здібностях, набутих завдяки навчання, умінні мобілізувати їх у конкретній ситуації. Система контролю й оцінювання на засадах компетентнісного підходу передбачає також розвиток в учнів умінь перевіряти і контролювати себе, критично оцінювати свою діяльність, виявляти помилки і знаходити шляхи їх усунення.

Оцінювання, в загальному, і, зокрема, з української літератури в базовій школі ґрунтується на позитивному принципі, що передусім перед-

бачає врахування рівня досягнень здобувача/здобувачки освіти (Концепція Нової Української Школи, 2018). Відповідно до ступеня оволодіння знаннями і способами діяльності виокремлюються чотири рівні навчальних досягнень учнів: початковий, середній, достатній, високий. Оцінювання знань здобувачів освіти базової школи з української літератури здійснюється на основі:

- 1) знання змісту програмових творів, біографій письменників;
- 2) уміння переказувати;
- 3) уміння інтерпретувати прочитані твори (висувати гіпотези, висловлювати власну думку з приводу прочитаного);
- 4) здійснення аналізу художнього твору (тема, ідея, жанр, проблематика, композиція);
- 5) знання теорії літератури;
- 6) уміння аналізувати образи;
- 7) знання цілісності літературного процесу;
- 8) установлення міжпредметних зв'язків;
- 9) уміння виконувати завдання творчого характеру (Уліщенко, 2019: 139).

Видами оцінювання навчальних досягнень учнів є: формувальне, поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація. Проведемо порівняльний огляд описаних у літературі методів виявлення рівня знань і вмінь школярів. Найчастіше перевірка знань учнів з української літератури відбувається в таких формах: усна (т.з. «усне опитування»); письмова (у вигляді письмової роботи); комбінована (залік, співбесіда чи інтерв'ювання); тестова.

Іноді використовують також анкетування як додатковий спосіб оцінювання результативності та успішності навчання на уроках української літератури. Зазначимо лише, що така форма контролю оцінюється вербально, дає можливість визначити не стільки рівень знань, а здебільшого – якість читання (у значенні «розуміння прочитаного»), мотивацію навчання, ставлення до предмета тощо. Якісно організоване оцінювання навчальних досягнень учнів-читачів суттєво підвищує рівень мотивації особистості до самореалізації через дію.

Формувальне оцінювання передбачає відстеження особистісного розвитку учнів та хід набуття ними навчального досвіду і компетентностей (Грицько, Ващенко, 2021: 77). Такий вид оцінювання дозволяє вчителю / учительці прослідкувати процес досягнення здобувачами освіти навчальних цілей і надає можливість своєчасно його корегувати. Технологія формуального оцінювання навчальних досягнень закладена в навчальний посібник – «Зошит моїх досягнень»

(автори – Т. Яценко, Г. Івашина), що є по суті зошитом формуального оцінювання навчальних досягнень у процесі вивчення української літератури в 5 класі. «Зошит моїх досягнень» розроблено з урахуванням «Рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5–6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти» (Наказ Міністерства освіти і науки України 01 квітня 2022 р. № 289). Зошит укладено відповідно до чинної модельної навчальної програми «Українська література» для 5–6 класів закладів загальної середньої освіти (науковий керівник – Т. Яценко) і підручника «Українська література. 5 клас» (автори – Т. Яценко, В. Пахаренко, О. Слижук) (Яценко, Пахаренко, Слижук, 2022).

Поточне оцінювання – це процес встановлення рівня навчальних досягнень учня в оволодінні змістом предмета, вміннями та навичками відповідно до вимог навчальних програм (Грицько, Ващенко, 2021: 79). Зокрема, здобувачам освіти 5–8 класів притаманний інтерес до читання творів, серед героїв яких вони впізнають себе у вирі повсякденних проблем і життєвих випробувань. Їх зацікавлюють тексти, у яких художньо розкрито сучасні підліткові теми, зокрема першого кохання, взаємин із ровесниками й людьми старшого покоління, а також твори, у яких зображено події сьогодення, свідками та безпосередніми учасниками яких вони стали.

Поточне оцінювання здійснюється у процесі вивчення теми. Найбільш поширені у шкільній практиці прийоми оцінювання навчальних досягнень учнів з української літератури є тести (закритої і відкритої форми) та презентації, а також, як окремий вид творчої роботи – есе.

Оцінка за урок виставляється за: виконання домашнього завдання; усні відповіді під час фронтального опитування; індивідуальні відповіді (знання теорії літератури, змісту творів, уміння аналізувати художній твір); робота біля дошки; творчі (усні та письмові) роботи. Письмові контрольні роботи проводяться у формі тестів, відповідей на запитання, літературної анкети героя твору, комплексних завдань, літературного диктанту, паспорту твору (за вибором учителя). Контрольні класні твори проводяться у формі есе, міні-творів щодо розкриття певної проблеми чи образу програмового тексту. Це розвиває самостійне творче мислення учнів і дає їм можливість виконати роботу протягом одного уроку.

В умовах упровадження зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО), а згодом НМТ, яке було введено у 2022 році, через повномасштабне росій-

ське вторгнення в Україну для заміни ЗНО, особливого значення набуває тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів. Тестовий контроль, як такий, використовують вже з початкових класів, для перевірки залишкових знань та сформованих компетенцій відповідно до вимог НУШ (Концепція Нової Української Школи, 2018).

Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування учнями матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (практичних, лабораторних, самостійних, творчих, контрольних робіт) та навчальної активності школярів. Часто у завданнях для тематичного оцінювання з української літератури використовуються есе та презентації для здобувачів освіти 7–9 класів (Дем'яненко). Презентації з української літератури часто складаються здобувачами освіти при вивченні біографії того чи іншого письменника, що зазначений у навчальній програмі.

Тематичне оцінювання здійснює словесник, але прийоми, які застосовуються, можуть бути розширені за рахунок есеїстики та образносмислової презентації. Якщо тести надають можливість побачити, як учень володіє фактичним матеріалом, то написання есе – продемонструвати специфіку осмислення проблематики твору. Хибною є думка значної кількості вчителів, що есе може бути доповненням до тестів. Есе – невеликий за обсягом твір з довільною композицією, виразним оригінальним трактуванням теми, унікальним авторським способом презентації власних думок і емоцій. Це самостійний творчий продукт, що відкриває можливість відчуття глибини емоційно-ціннісної реакції читача на події, що розгортаються у творі, особливості реалізації задуму митця тощо і демонструє вміння школяра оперувати комплексом мисленнєвих операцій. Робота над образносмисловою презентацією є цікавою, адже вона надає школяру унікальну можливість у зручний спосіб пояснити власне розуміння художнього твору, висловити своє ставлення до нього, перенести зоровий ряд на папір, інтерпретувати зміст тощо. При створенні презентації за основу може братися символіка кольору, графічний малюнок-схема, авторські й асоціативні власні образи та їх комбінація. За приклад можна взяти вивчення творчості М. Вороного у 7 класі. При опрацюванні даного матеріалу, здобувачі освіти виконують проектну діяльність. Твір «Євшан-зілля» семикласники характеризують, через образ головного героя, що завдяки рецепторам нюху та серця відчуває рідну землю, навіть забувши її. Все це оформлюється у вигляді проектів, які будуть оці-

нюватися вчителем, і тут здобувач освіти вчиться проявляти свою креативність та вміння інтегрувати отримані знання на практиці.

Семестрове оцінювання здійснюється за результатами тематичного оцінювання (Рекомендації щодо проведення оцінювання сформованих характеристик та результатів навчання учнів, 2022). При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень здобувача освіти з української літератури протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо. Семестровий бал є результатом оцінювання досягнень учня в таких аспектах: тематичні оцінки; читання напам'ять творів (за програмою); розвитків зв'язного мовлення; ведення зошитів, оцінювання яких здійснюється раз на місяць. Перевірка знань та вмінь здійснюється за допомогою завдань тестового характеру відкритого або закритого типів, а також комплексних завдань (на розсуд учителя), залежно від характеру навченого матеріалу.

Річне оцінювання здійснюється на підставі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри (Рекомендації щодо проведення оцінювання сформованих характеристик та результатів навчання учнів, 2022). Наголошуємо, що відповідно до чинних нормативних актів і семестрова і річна оцінки можуть підлягати коригуванню.

Однією з форм контролю та оцінювання є самооцінювання. Для кращої мотивації до самооцінювання на уроках української літератури важливо використовувати незавершені речення до учнів, як: «Я вважаю що у поезії «Садок вишневий коло хати»...», «... Якби мені довелося робити дизайн поштової листівки українського міста я б...», «Я вважаю, що Леся Українка...», «Вислів слово «верховина» означає...».

На уроках літератури домінантною формою навчання і контролю за досягнутими результатами є діалог (Уліщенко, 2018: 140), який відбувається на всіх етапах навчальної діяльності і спонукає учнів розмірковувати, робити узагальнення і висновки, аргументовано висловлювати власні думки. Під час такого оцінювання обов'язковим має стати: контроль за прочитанням кожним учнем програмових творів, визначення рівня засвоєння їхнього змісту та вироблення вмінь і навичок їхнього аналізу й інтерпретації, перевірка виконання усних і письмових робіт, виразне читання художніх текстів.

Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі, батькам або іншим законним представникам.

При навчанні у дистанційному та змішаному режимах оцінювання результатів навчання учнів може здійснюватися очно або дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій, зокрема відеоконференц-зв'язку.

Висновки. Отже, тільки комплексний підхід – розширення видів, прийомів та критеріїв оцінювання – здатний піднести на якісно інший рівень процес формування комплексу компетентностей

на уроках української літератури, про які йдеться в Концепції Нової української школи. Оцінювання, що виконує навчальну, розвивальну і прогностичну функції, сприяє консолідації зусиль усіх суб'єктів навчання задля висвітлення, обговорення найрізноманітніших аспектів читацької рецепції учнів. Перспективи подальшого дослідження потребує самооцінювання та взаємооцінювання на уроках української літератури в базовій школі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гривко А.В., Ващенко Л.С. Поточне та формувальне оцінювання в базовій та старшій профільній школі. *Український педагогічний журнал*. 2021. № 2. С. 72–83.
2. Дем'яненко О.О. Технологія оцінювання навчальних досягнень учнів з літератури. О.О. Дем'яненко. *Народна освіта Електронне фахове видання*. https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=406
3. Державна національна програма “Освіта” (“Україна XXI століття”) URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=3&nreg=896-93-%EF>
4. Закон України «Про освіту», 2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#n186>.
5. Концепція літературної освіти. Наказ Міністерства освіти і науки України від 26.01.2011 № 58. URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/13508/
6. Концепція Нової української школи URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/novaukrainska-shkola>
7. Крат Н.В. Оцінювання в умовах особистісного і компетентісного навчання URL: <http://nvkrat.ho.ua/html/science.html>
8. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/novaukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення 23.04.2024).
9. Рекомендації щодо проведення оцінювання сформованих характеристик навчальної діяльності та результатів навчання учнів, які здобувають освіту відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти, та заповнення Свідоцтва досягнень (2022). URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-metodichnih-rekomendacij-shodoocinyuvannya-navchalnih-dosyagnen-uchniv-5-6-klasiv-yaki-zdobuvayut-osvitu-vidpovidno-donovogo-derzhavnogo-standartu-bazovoyi-serednoyi-osviti> 5. Державний стандарт базової середньої освіти.
10. Уліщенко В. Бачу серцем, споглядаю, мислю образно! [Текст. В.В.Уліщенко. *Українська мова і література в середніх школах, гімназіях, ліцейх та колегіумах*. 2019. № 5. С. 28–38.
11. Уліщенко В.В. Особливості оцінювання навчальних досягнень учнів з української літератури. *Virtus: Center of Modern Pedagogy «Learning Without Borders»*. 2018. Том 25. С. 137–41.
12. Фасоля А. Читацька компетентність: що формуємо, що і як перевіряємо й оцінюємо. *Дивослово*. 2017. № 9. С. 8–15.
13. Яценко Т., Пахаренко В., Слижук О. Українська література: фрагмент підруч. для 5-7 кл. закл. заг. серед. освіти. URL: <https://calameo.com/books/006191963d82465b5699c>

REFERENCES

1. Hryvko A.V., Vashchenko L.S.(2021) Potochne ta formuvalne otsiniuvannya v bazovii ta starshii profilnii shkoli.[Current and formative assessment in basic and senior vocational school]. *Ukrainskyi pedahohichnyi zhurnal*. № 2. С. 72–83. [in Ukrainian]
2. Demianenko O.O. Tekhnolohiia otsiniuvannya navchalnykh dosyagnen uchniv z literatury. O.O. Demianenko. [The technology of evaluating the educational achievements of students in literature]. *Narodna osvita* URL: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=406 [in Ukrainian]
3. Derzhavna natsionalna prohrama “Osvita” (“Ukraina XXI stolittia”) URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=3&nreg=896-93-%EF> [in Ukrainian]
4. Zakon Ukrainy «Pro osvitu», (2018). [Internet-resurs]. Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#n186>. [in Ukrainian]
5. Kontseptsiia literaturnoi osvity. Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy vid 26.01.2011 № 58. URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/13508/ [in Ukrainian]
6. Kontseptsiia Novoi ukrainskoi shkoly – URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/novaukrainska-shkola> [in Ukrainian]
7. Krat N.V. Otsiniuvannya v umovakh osobystisnoho i kompetentnisnoho navchannia.[Evaluation in the conditions of personal and competence training]. URL: <http://nvkrat.ho.ua/html/science.html> [in Ukrainian]
8. Nova ukrainska shkola. Kontseptualni zasady reformuvannya serednoi shkoly. [New Ukrainian school. Conceptual principles of secondary school reform.] URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/novaukrainska-shkola-compressed.pdf> (data zvernennia 23.04.2024). [in Ukrainian]
9. Rekomendatsii shchodo provedennia otsiniuvannya sformovanykh kharakterystyk navchalnoi diialnosti ta rezultativ navchannia uchniv, yaki zdobuvaiut osvitu vidpovidno do Derzhavnoho standartu bazovoi serednoi osvity, ta

zapovnennia Svidotstva dosiahnen (2022). [Recommendations regarding the assessment of the formed characteristics of educational activities and learning outcomes of students who are receiving education in accordance with the State Standard of Basic Secondary Education, and filling out the Certificate of Achievement (2022).] URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-metodichnih-rekomendacij-shodoocinyuvannya-navchalnih-dosyagnen-uchniv-5-6-klasiv-yaki-zdobuvayut-osvitu-vidpovidno-donovogo-derzhavnogo-standartu-bazovoyi-serednoyi-osviti5>. Derzhavnyi standart bazovoi serednoi osvity. [in Ukrainian]

10. Ulishchenko V. (2019) Bachu sertsem, spohliadaiu, mysliu obrazno! [Tekst. V.V.Ulishchenko.Ukrainska mova i literatura v serednikh shkolakh, himnaziakh, litseiakh ta kolehiumakh]. [I see with my heart, I contemplate, I think figuratively! [Text. VV Ulishchenko. *Ukrainian language and literature in secondary schools, gymnasiums, lyceums and collegiums*]. № 5. S. 28–38. [in Ukrainian]

11. Ulishchenko V.V. (2018) Osoblyvosti otsiniuvannia navchalnykh dosiahnen uchniv z ukrainskoi literatury. *Virtus: Center of Modern Pedagogy «Learning Without Borders»*. Tom 25. S. 137–141. [in Ukrainian]

12. Fasolia A. (2017) Chytatska kompetentnist: shcho formuiemo, shcho i yak pereviraiemo y otsiniuiemo. [Reading competence: what we form, what and how we check and evaluate.] *Dyvoslovo*. № 9. S. 8–15. [in Ukrainian]

13. Iatsenko T., Pakharenko V., Slyzhuk O. Ukrainska literatura: frahment pidruch. dlia 5-7 kl. zakl. zah. sered. osvity. [Ukrainian literature: a fragment of the textbook. for 5-7 grades closing general among. education]. URL: <https://calameo.com/books/006191963d82465b5699c>. [in Ukrainian]